

VAI TRÒ CỦA CÁC HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI TỰ DO THỂ HỆ MỚI TRONG VIỆC ĐIỀU CHỈNH RÀO CẢN THƯƠNG MẠI SỐ VÀ HÀM Ý CHÍNH SÁCH CHO VIỆT NAM

**Role of deep integration free trade agreements in adjusting digital trade
barriers and policy implications for Vietnam**

LÊ THỊ VIỆT ANGA

*T*rong bối cảnh kinh tế số phát triển mạnh mẽ, các rào cản thương mại số như yêu cầu bản địa hóa dữ liệu, hạn chế dòng chảy dữ liệu xuyên biên giới, yêu cầu tiết lộ mã nguồn và thuế dịch vụ số đang trở thành thách thức lớn đối với thương mại quốc tế. Bài viết phân tích vai trò của các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới (CPTPP, EVFTA, RCEP) trong việc giảm thiểu các rào cản này thông qua các cam kết về tự do hóa dòng chảy dữ liệu, bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, xóa bỏ thuế quan sản phẩm số, công nhận chữ ký điện tử và bảo vệ người tiêu dùng trực tuyến. Trên cơ sở đánh giá thực trạng thực thi cam kết tại Việt Nam, bài viết đề xuất sáu nhóm hàm ý chính sách nhằm nâng cao mức độ tương thích pháp lý, tăng cường năng lực số và tận dụng hiệu quả các cam kết quốc tế để thúc đẩy phát triển bền vững thương mại số.

Từ khóa: bản địa hóa dữ liệu, dòng chảy dữ liệu xuyên biên giới, bảo vệ dữ liệu cá nhân, hài hòa hóa pháp lý, CPTPP.

*I*n the context of accelerated digital economic transformation, digital trade barriers - including data localization mandates, cross-border data flow restrictions, source code disclosure obligations, and digital service taxation - have emerged as critical impediments to international commerce. This paper examines the instrumental role of deep integration free trade agreements (CPTPP, EVFTA, RCEP) in mitigating these barriers through comprehensive commitments encompassing data flow liberalization, intellectual property rights protection, tariff elimination on digital products, mutual recognition of digital signatures, and online consumer protection frameworks. Drawing upon a critical assessment of Vietnam's current implementation of these treaty obligations, the paper articulates six strategic policy recommendations aimed at enhancing legal harmonization, strengthening digital infrastructure and capabilities, and optimizing the utilization of international commitments to advance sustainable digital trade development.

Keywords: data localization, cross-border data flows, personal data protection, legal harmonization, CPTPP.

1. Giới thiệu

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số trong hai thập kỷ gần đây đã làm thay đổi căn bản cấu trúc của thương mại toàn cầu.

Theo OECD (2023), thương mại số năm 2020 chiếm 25% tổng thương mại toàn cầu

Lê Thị Việt Nga, TS., Trường đại học Thương mại.